

FRANCUSKI KASACIONI SUD

Presuda od 4.V 1971.

Lefebvre, consorts Rambaud
c/a Sté des Chantiers union
et travail, Quer Jolivet i
drugi i anciens Ets Renou et
Dardel

Gradnja broda - Odgovornost brodogradilišta, montažera i dobavljača materijala - Nevidljiva mana broda - Vibracija broda je nevidljiva mana sve dok se ne utvrdi njezin uzrok - Za manu broda naručitelju odgovara brodogradilište bez obzira o kojim se dijelovima broda radi - Brodogradilištu odgovara montažer koji je nepravilnom montažom prouzrokovao manu broda - Za manu nije odgovoran dobavljač materijala, ako je materijal bio ispravan i njegovoj ispravnosti nije bilo prigovoreno

Tužitelji su naručili gradnju broda kod tuženoga brodogradilišta. U tužbi navode da je brod, kad je stavljen u plovidbu, već od početka vibrirao. Te su vibracije, unatoč pokusa da ih se otkloni, vremenom postajale sve jače, tako da je konačno bilo onemogućeno iskoriscivanje broda. Kada je na suhom izvršen detaljan pregled broda, ustanovljeno je da je uzrok vibraciji greška u montaži osovine cijevi. Brodogradilište je uvuklo u spor poduzeće koje je izvršilo montažu cijevi, a ono dobavljača odnosnog materijala.

Apelacioni sud je brodogradilište proglasio odgovornim u smislu tužbenog zahtjeva, a montažera obvezao da brodogradilištu nadoknadi svotu koju je ono moralo platiti tužitelju.

Kasacioni sud je potvrdio ovu presudu.

Stranke su u prvom redu iznijele prigovor prekluzije jer da je od otkrivanja mane broda protekao jednogodišnji rok za protest. Prema stajalištu tuženih čim se pojavila vibracija na brodu, mana je bila otkrivena i od tada je počeo teći prekluzivni rok za protest. Sud ovo stajalište nije prihvatio iz dva razloga: dok su vibracije bile male nije se moglo govoriti o mani broda jer se moglo pretpostavljati da je to jedna normalna pojava koja će vremenom prestati. Osim toga i kad su vibracije onemogućile upotrebu broda, njihov uzrok bio je nepoznat sve dok brod nije bio detaljno pregledan na suhom. Prema stajalištu suda mana je postala vidljiva tek časom otkrivanja

uzroka vibracije.

Montažera sud smatra odgovornim prema brodogradilištu jer je on u stvari kriv za odnosnu manu. Dobavljač materijala ne može biti odgovoran jer nikakav prigovor nije bio stavljen u pogledu kvalitete materijala.

(DMF 1971, str.650)

B.J.

Bilješka.- U gornjoj presudi svakako je najinteresantnije pitanje pojma skrivene mane. Prema stajalištu suda mana je skrivena sve dotle dok joj se ne otkrije uzrok. Mi se s ovim stajalištem ne bismo mogli složiti. Svaka mana ima uzrok i posljedicu. Po prirodi same stvari, s pravnog stajališta, a za ocjenu da li je mana vidljiva, relevantan je ne samo uzrok već i posljedica. Čim se jedna od ovih dviju činjenica može otkriti dužnom pažnjom, mana postaje vidljiva. Dapače, u praksi je daleko važnija posljedica nego njezin uzrok. Mana je, naime, negativno svojstvo jedne stvari koja onemogućava ili otežava njezinu upotrebu, odnosno koja čini da ta stvar ne odgovara ugovorenim uvjetima. Kod toga je odlučna posljedica koja može imati i različite uzroke. Drugim riječima, važna je okolnost da stvar manifestira manu a ne uzrok te mane, pri čemu je irrelevantno da li je otkriven i uzrok te mane. Sam uzrok kao takav može biti važan za reguliranje pravnih odnosa između zainteresiranih stranaka, naime u smislu tko će od njih snositi štetne posljedice mane. U primjeru gornje presude to znači da je mana postala vidljiva čim su vibracije broda prešle tolerantnu granicu. Ta mana nije postala ništa vidljivijom kada se ustanovio njezin uzrok. Utvrđivanje uzroka služi samo za određivanje osobe koja snosi štetne posljedice odnosne mane.

B.J.